

Satasairaalan hoitotyön uutiset

1/2023

Hyvää alkanutta vuotta 2023

Satasairaalan kliinisen hoitotyön asiantuntijat toimittavat 4 kertaa vuodessa Hoitotyön Uutisia, johon olemme koonneet hoitotyön ja palvelun laadun kehittämiseksi tuotettuja toimintamalleja hoitotyön hyvistä käytännöistä ja näyttöön perustuvasta toiminnasta Satasairaalassa. Tämän vuoden alusta olemme saaneet joukkoomme lisää kliinisen hoitotyön asiantuntijoita, ja näin saamme yhdessä kehittää edelleen hoitotyön toimintoja.

Näissä Hoitotyön uutisissa teemana on Hoitotyön kehittäminen ja tuomme sinulle Terveyttä tuottava perushoito – STEPPI2-hankkeen kuulumisia Satasairaalasta. Esittelemme lyhyesti muutamia käynnissä olevia perushoidon laatua edistäviä toimintatapoja, joita yksiköissä on aktiivisesti viety perushoitovastaavien verkoston koordinoimina eteenpäin. Näissä uutisissa esittelyssä on muun muassa: Neurologisen potilaan hoitoympäristön huomiointi, Keuhkopotilaan vaikeiden tunteiden huomiointi ja Sydänyksikön osastopotilaan suunhoidon edistäminen.

Seuraavat hoitotyön uutiset ilmestyvät taas toukokuussa. Jos sinulla on mielessäsi aihe, josta haluaisit kirjoittaa tai tietää lisää, niin ole yhteydessä kliinisen hoitotyön asiantuntijoihin.

Aurinkoista kevättä ja kesää toivottavat kliinisen hoitotyön asiantuntijat
Minna, Päivi, Esa, Janni ja Johanna

Hoitotyön uutiset 1/2023

STEPPI kehittää perushoitoa kohtaamista ja kohtelua unohtamatta

Teksti: Marita Koivunen, kehittämisylivoitaja

Olemme Satasairaalassa olleet mukana perushoidon kansallisessa kehittämisessä, STEPPI – hankkeessa, jo vuodesta 2016 alkaen. Vuoden 2022 aikana nostimme potilaan fyysisiin tarpeisiin liittyvän hoidon kehittämisen rinnalle erityiseksi kehittämiskohteeksi potilaan ja asiakkaan kohtaamisen ja kohtelun. Se miten kohtelemme potilaita ja asiakkaita saattaa ohjata merkittävästi sitä, miten kansalainen hoitomme laatua arvioi. Perushoitoon kuuluu olennaisesti potilaan ja asiakkaan turvallisuudesta, yksityisyydestä ja kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Inhimillinen kohtaaminen ja avoin kommunikaatio luovat perustaa laadukkaalle hoidolle ja palvelulle.

Kuluneen STEPPI vuoden aikana olemmekin tarkastelleet potilaspalautteita kohtaamisen ja kohtelun näkökulmasta sekä analysoineet tutkimusten perusteella empatian osoittamiseen vaikuttavia tekijöitä. Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ovat lähestyneet opinnäytetöissään potilaan yksityisyyttä ja muistisairaana henkilön kohtaamista. Olemme järjestäneet kohtaamis- ja kohteluteemaan liittyvää koulutusta, jossa saimme myös kokemusasiantuntijan näkökulmaa aiheeseen.

Satakunnan ammattikorkeakoulu liittyi mukaan kansalliseen STEPPI –verkostoon ja yhteistyössä hoitotyön opettajien kanssa onkin entistä tiiviimmin lähdetty linkittämään opiskelijoiden opinnäytetöitä perushoidon eri osa-alueiden kehittämiseen. Tämä lisää jo opiskeluvaiheessa perushoidon merkityksen ymmärrystä hoidon kokonaisuudessa. Perushoitovastaavien kehittämistoimet vuodeosastoilla ovat aktivoituneet huolimatta mm. koronan ja tiukentuneen henkilöstötilanteen mahdollisista vaikutuksista toimintaan. STEPPI:n periaatteena on kehittäminen pienin askelin sekä kaikkien kokemusten ja tuotosten avoin jakaminen. Nyt kun Satakunnan hyvinvointialueen toiminta on käynnistynyt, pohdittavaksi tulee STEPPI kehittämisen laajentaminen esimerkiksi perustason hoito-osastojen toimintaan ja miksei myös vanhus- ja vammaispalveluihin, joissa myös hoito- ja hoivatyö on olennainen osa toimintaa.

Hoitotyön uutiset 1/2023

Perushoitovastaavat hyödyntävät työkirjaa hoitokäytäntöjen kehittämisessä

Teksti: Johanna Hakala, sh YAMK, kliinisen hoitotyön asiantuntija ja Päivi Lönnberg, sh YAMK, kliinisen hoitotyön asiantuntija

Osana kansallista STEPPI 2 -hanketta Satasairaalassa käynnistyi vuoden 2021 lopulla STEPPI-perushoitovastaavien verkoston toiminta. Verkostomme toimii aktiivisesti tavoitteenamme perushoidon laadun kehittäminen ja hyvien toimintakäytäntöjen jalkauttaminen hoitotyöhön.

Työkirja ohjaa työskentelyä, se on kehitetty alun perin TYKS:n STEPPI-toiminnan yhteydessä ja sen tarkoitus on helpottaa ja jäsentää perushoitovastaavan toimintaa.

Työkirjaan kuvaamme valitun kehittämistoimen aiheen. Kirjaamme nykytilanteen, sisältäen välineet, toimintatavan, tilat, osaamisen, erot toimintatavoissa hoitajien välillä. Kehittämistoimi voi perustua esimerkiksi potilaalta tulleeseen palautteeseen. Kirjauksissa tuomme esiin tavoitteen, mihin pyrimme ja mihin tavoite perustuu. Tavoite voi perustua hyvän hoidon kriteereille, tutkimusnäytön antamaan tietoon tai potilaspalautteena tulleen kehittämisehdotuksen pohjalta määriteltyyn tavoitteeseen. Tavoitteena voi olla esimerkiksi yhteisen käytännön pelisääntöjen noudattaminen ja sitoutuminen niihin.

Seuraavaksi kirjaamme työkirjaan sopimuksen toimintatavan muutoksesta ja siitä, mikä muuttuu hoitotyön käytännön toimintatavassa ja mikä muutos toteutuu potilaan näkökulmasta. Lisäksi työkirjassa kuvaamme toteutuksen aikataulun ja vastuuhenkilöt: koska aloitamme toteutuksen ja kuka/ketkä ovat vastuuhenkilöitä. Työkirjassa arvioimme, mitä käytännön toimia teemme, jolla poistamme esteet toteutumisen tieltä. Arvioimme myös, miten onnistuimme, miten jatkamme ja miten/koska seuranta tapahtuu.

Työkirjan avulla teemme siis konkreettista suunnitelmaa kehittämistoiminnan koko prosessista: kehittämistarpeen määrittely, suunnittelu, toteutus ja arviointi. Yksiköt, joissa työkirjaa on käytetty perushoitovastaavien työn tukena, ovat kokeneet saaneensa siitä hyötyä käytännön työhön ja se on ohjannut tavoitteellista työskentelyä.

Työkirja on muokattu TYKS:n STEPPI-agentin työkirjasta 2022. Työkirjasta kuva seuraavalla sivulla.

Hoitotyön uutiset 1/2023

Nykykäytäntö

Miten nyt toimitaan?

(välineet, toimintatapa, tilat, osaaminen, asenne, erot toimintatavoissa hoitajien välillä)

Tavoite

Mihin pyritään?

Mihin tavoite perustuu? (kriteerit hyvälle hoidolle, tutkimustieto, potilas palaute, hyvä käytäntö, hoito-ohje)

Sopimus toimintatavasta Mikä muuttuu hoitotyössä? Mikä muuttuu potilaan näkökulmasta?	Toteutus alkaa	Vastuuhenkilöt	Käytännön toimet, joilla uusi toimintatapa käynnistyy (miten poistetaan esteet)	Miten onnistuttiin? Miten jatketaan? Miten ja koska seurataan?

Muokattu TYKS:n STEPPI-agentin työkirjasta

Satasairaala

Sopimus toimintatavasta Mikä muuttuu hoitotyössä? Mikä muuttuu potilaan näkökulmasta?	Toteutus alkaa	Vastuuhenkilöt	Käytännön toimet, joilla uusi toimintatapa käynnistyy (miten poistetaan esteet)	Miten onnistuttiin? Miten jatketaan? Miten ja koska seurataan?

Muokattu TYKS:n STEPPI-agentin työkirjasta

Satasairaala

Hoitotyön uutiset 1/2023

Keuhkopotilaan vaikeiden tunteiden kohtaaminen

Teksti ja kuva: sh Säte Jokela ja sh Mari Koivula, Keuhkoyksikkö

Valitsimme keuhkoyksikön STEPPI perushoitovastaavien aiheeksi Keuhkopotilaan vaikeiden tunteiden huomioiminen. Osastollamme hoidetaan keuhkopotilaiden lisäksi interventiopaikalla olevia palliatiivisen yksikön potilaita.

Tavoitteiden pohjaa varten tutustuimme hyvän hoidon kriteereihin ja muuhun tutkimustietoon. Käytimme teoriapohjana eri tutkimuksia mm. Hotuksen näyttövinkkiä ja Käypä hoito suositusta palliatiivisen hoidon ja saattohoidon suhteen.

Tavoitteemme oli pyrkiä ohjaamaan potilasta sairautensa eri vaiheissa, niin että hän kokee tullessa kuulluksi myös sairauden herättämien tunteiden osalta. Pyrkimyksenämme on luoda osastolle turvallinen ilmapiiri, jossa potilaalla on mahdollisuus tuoda vaikeitakin tunteita esille sekä tavoitteena potilaan aito kuunteleminen ja välittäminen.

Korona-aika toi STEPPI-hankkeen eteenpäin viemiselle omat haasteensa mm. osastokokousten pitämistä vähennettiin. Pyrkimyksenämme oli laatia potilashuoneisiin huoneentaulu.

Huoneentaulumme tavoitteena on herätellä potilasta avautumaan vaikeistakin tunteista, kun se potilaalle sopii.

Huoneentauluun kokosimme eri asiantuntijoiden yhteystiedoista mm. sairaalasielunhoito, sosiaalityöntekijä ja lähellä olevien yhdistysten esim. syöpäyhdistys. Tavoitteenamme on, että yhteystiedot ovat helposti saatavilla niin potilaalle kuin omaisille

Tavoitteenamme on ollut rohkaista potilasta esittämään meille hoitajille vaikeitakin kysymyksiä. Osaston aamupalaverissa olemme asiaa tuoneet esille. Keskusteluissa on tullut esille, että osastollamme on tarve potilaan kohtaamisen koulutukseen ja työnohjaukseen.

Alustavasti mietimme, että potilaan kanssa vaikeista tunteista keskusteleminen olisi hyvä kirjata potilaan selviytymisen tukeminen -otsikon alle hoitokertomuksessa.

Huoneentaulumme käyttöönotto on alkuvaiheessa ja työmme vaikeiden tunteiden kohtaamisen helpottumiseksi jatkuu. Huoneentaulumme kuva seuraavalla sivulla.

Hoitotyön uutiset 1/2023

MITÄ SINULLE KUULUU?

Sairaus voi joskus aiheuttaa vaikeita tunteita, kuten surua, pelkoa tai vihaa.

Olemme täällä sinua varten.

Jos haluat puhua tai kaipaat tukea, voimme halutessasi ottaa yhteyttä

Sairaalasielunhoidon palvelunumero

p.044 730 9691 (klo 8-22)

Sosiaalityöntekijä (sosiaaliturvaan- ja palveluihin liittyen):

Katja Törnqvist p. 044 707 7088

Halutessasi voimme ottaa yhteyttä psykiatriseen sairaanhoitajaan, kun sairaus vaikuttaa psyykkiseen hyvinvointiisi.

Lisäksi keskusteluapua tarjoavat:

Satakunnan syöpäyhdistys p.02-630 5750

Porin Seudun Hengitysyhdistys p.044 0524 546

porinseutu@hengitysyhdistys.fi

Hoitotyön uutiset 1/2023

Neurologisen potilaan hoitoympäristön huomiointi

Teksti ja kuvat: sh Lotta Hietasaari-Maja ja sh Elina Paala, Neurologian vuodeosasto

Perushoidon laadun kehittämiseen tähtäävän STEPPI-hankkeen lähtökohtana on, että potilaan perushoito on yksi hoitotyön laadun ja vaikuttavuuden perustekijöistä. Meillä neurologialla otettiin yhteistuumin STEPPI-kehittämisen keskeiseksi osa-alueeksi aseptiikka ja siihen liittyen neurologisen potilaan hoitoympäristö.

Aluksi mietimme, miten osastollamme tällä hetkellä toimitaan ja millaisia käytäntöjä meillä oli mm. välineiden, toimintatapojen ja filojen suhteen. Totesimme, että hoitoympäristön siisteyteen liittyvät toimintatavat kaipasivat parannusta. Tavoitteeksi asetimme potilashuoneiden- ja paikkojen siisteyden, joka perustuu aseptisille toimintavoille. Neurologisiin sairauksiin voi liittyä erilaisia haasteita ympäristön hahmottamisessa. Neurologisen potilaan on helpompi toimia, kun lähiympäristö on esteetön ja järjestyksessä. Siisti hoitoympäristö lisää viihtyvyyttä, tukee hoitajien toimintaa sekä helpottaa potilaiden suoriutumista tukien näin myös kuntoutumista.

Selkeytimme perushoidosta vastaavien hoitajien työnkuvaa eri työvuoroissa ja millaisia asioita olisi hyvä huomioida mm. potilaan hoitoympäristössä. Konkreettisia toimia olivat esimerkiksi hygieniatarvikkeiden sijoittelu yöpöydällä, tarpeettomien tavaroiden poisvienti, WC-filojen siisteys sekä uusien käsinetelimeiden hankinta.

Osaston hoitajien kesken keskustelimme ja sovimme yhteisesti uusista toimintatavoista. Työmme jatkuu edelleen ja jatkossa pyrimme pitämään asiaa esillä sekä osallistamaan henkilökuntaa yhteisen kehittämistyömme tavoitteisiin pääsemiseksi.

Potilaspaikka ennen ja jälkeen

Hoitotyön uutiset 1/2023

Sydänyksikön osastopotilaan suunhoidon edistäminen

Teksti ja kuva: sh Verna Enges ja sh Johanna Mattila, Sydänyksikkö

Sydänyksikkö on mukana perushoidon käytäntöjä kehittävässä STEPPI-hankkeessa. Yksikköemme kehittämiskohteeksi valitsimme sydänpotilaiden suunhoidon, sillä suun terveydellä on yhteys myös sydämen terveyteen. Lisäksi halusimme suunhoidon edistämällä parantaa potilaan kokemusta hyvästä hoidosta. Tarkoituksenamme on laatia yksikköömme kirjallinen suunhoidon ohje, joka edistää potilaan suunhoidon toteutumista sekä yhtenäistää hoitokäytänteitä.

Suunhoidon tärkeys korostuu meillä etenkin sydänvalvomon potilailla, jotka pääsääntöisesti hoidetaan sairauden akuutissa vaiheessa vuodepotilaina. Tällöin potilaan suunhoito toteutetaan hoitajan toimesta tai avustamana. Tästä johtuen suunhoito-ohje suunnataankin ensisijaisesti sydänvalvomon potilaiden hoidon tueksi. Haluamme ohjeessa huomioida erityisesti potilaat, jotka tarvitsevat noninvasiivista ventilaatiota ja tähän liittyvät erityispiirteet sekä haasteet suunhoidon kannalta. Hyvällä suunhoidolla voimme auttaa potilasta sopeutumaan hengityslaittehoitoon sekä huolehtia etteivät suuhun liittyvät oireet hankaloita potilaan vointia.

Suunhoito-ohjeen laatiminen on tällä hetkellä vielä suunnitteluvaiheessa. Tarkoituksenamme on tehdä ohjeen laatimisessa yhteistyötä Teho-osaston perushoitovastaavien kanssa sekä mahdollisesti hyödyntää jo aikaisemmin STEPPI-hankkeessa tuotettuja suunhoidon ohjeita sekä tutkimustietoa.

Suunhoito-ohjeen laatimisen lisäksi haluamme myös kannustaa sydänosaston puolella potilaita hyvään suunhoitoon jo sairaalahoidon aikana. Olemme suun hoidon edistämiseksi sijoitelleet suunhoitovälineet helpommin potilaiden saataville. Potilashuoneiden WC-tiloihin on hankittu kaapit, joista potilaat voivat omatoimisesti hakea tarvitsemansa suunhoitovälineet sekä muita hygieniatarvikkeita. Lisäksi WC-tilojen peilikaappeihin on laadittu tarrat, jotka muistuttavat potilaita suunhoidon tärkeydestä osana sydänterveydestä huolehtimista.

Hoitotyön uutiset 1/2023

Kivun hoitotyön kehittäminen kipuprevalenssin avulla

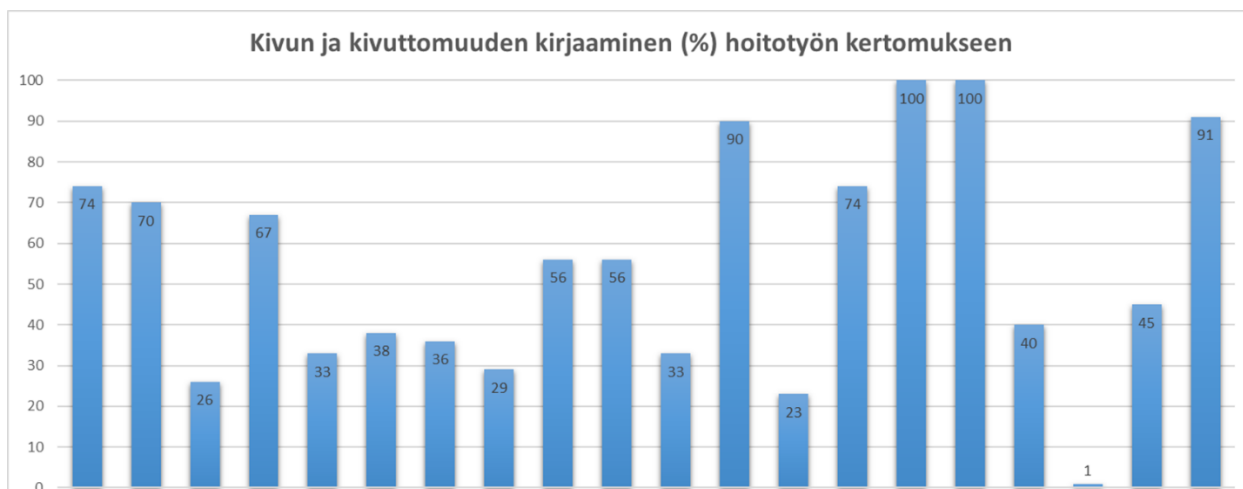
Teksti: Johanna Hakala, sh YAMK, kliinisen hoitotyön asiantuntija ja Päivi Lönnberg, sh YAMK, kliinisen hoitotyön asiantuntija

Olemme Satasairaalassa lähteneet kehittämään kivunhoitotyötä kipuprevalenssin avulla. Kivunhoito on osa päivittäistä työtämme ja jokaisella potilaalla on oikeus hyvään kivunhoitoon.

Kivunhoitotyön kehittämistyössä lähdimme kartoittamaan osana STEPPI2-hanketta kivunhoidon nykytilannetta, toimintamalleja ja miten hoitotyössä kipua yksiköissä arvioidaan, hoidetaan ja kirjataan.

Toteutimme kipuprevalenssin lasten, naisten ja synnytysten, konservatiivisen ja operatiivisen hoidon yksiköissä, vuodeosastoilla ja poliklinikoilla soveltuvien osien. Prevalenssissa tarkastelimme yhden vuorokauden ajalta, miten hoitotyön kirjaamisessa tuli esiin seuraavat asiat:

- kivun/kivuttomuuden kirjaamisen esiintyvyys (kts. kuva)
- kivun mittaaminen
- kivun hoito
- kivun hoitotyön vaikutuksen arviointi

Prevalenssit jatkuvat ja tähän mennessä saaduista tuloksista saimme lisäksi selville, että kipumittareiden käyttöä tulisi lisätä ja kiinnittää huomiota kivun hoidon vaikutuksen arviointiin.

Saamiemme tulosten perusteella määrittelimme kivun hoitotyön onnistumiset ja kehittämistarpeet, joita hyödynnämme yksiköissä kivun hoitotyön ja kirjaamisen kehittämisessä. Yksiköiden kipuvastaavat ovat avainasemassa jalkauttamassa kehittämistoimia yksiköissä.

Jatkossa kivun hoitotyön edelleen kehittämisen tavoitteena on:

- kivun mittaaminen ja soveltuvan kipumittarin käyttö kivun arvioinnissa
- määritellä hoitotyön kirjaamiseen kivunarvioinnin ja -hoitotyön yhtenäinen toimintamalli